

	Силабус навчальної дисципліни «ОСНОВИ ХІМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ» Спеціальність: 263 Цивільна безпека Галузь знань: 26 Цивільна безпека Факультет: Фармації та біотехнології Кафедра: Охорони праці та безпеки життєдіяльності Викладач: Плис М.М., викладач
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Статус дисципліни	Обов'язкова
Семестр/тетраметр	7,8
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	6,0/180 годин
МЕТА дисципліни	Формування професійних компетенцій бакалаврів в галузі хімічної безпеки шляхом забезпечення засвоєння студентами її теоретичних і практичних основ
Чому можна навчитись (Результати навчання)	РН06. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук. РН11. Визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні шкідливі виробничі чинники та аналізувати безпечність виробничого устаткування. РН14. Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки. РН16. Обирати оптимальні способи та застосовувати засоби захисту від впливу негативних чинників хімічного, біологічного і радіаційного походження.
Зміст дисципліни	Розділ 3. Програма навчальної дисципліни Модуль 1. Основи хімічної безпеки Змістовний модуль 1: Основні поняття хімічної безпеки Тема 1.1. Введення в дисципліну. Загальна характеристика небезпечних хімічних речовин та характер можливих хімічних надзвичайних ситуацій: Введення в дисципліну; Загальна характеристика небезпечних хімічних речовин (НХР); Характеристика фізико-хімічних властивостей НХР; Токсичні властивості хімічно небезпечних речовин (НХР); Класифікація речовин за безпекою за УГС; Характер можливих хімічних надзвичайних ситуацій (НС). Тема 1.2. Хімічно небезпечні об'єкти (ХНО). Характер і розвиток можливих аварій на ХНО і їх наслідки: Хімічно небезпечні об'єкти та можливі причини аварій; Аварії на хімічно небезпечному об'єкті (ХНО); Характер і розвиток можливих аварій на ХНО і їх наслідки; Порядок дій працівників ХНО в разі виникнення аварії з виливом (викидом) НХР. Тема 1.3. Хімічна безпека. Шляхи і способи підвищення рівня хімічної безпеки: Хімічна безпека, загальні положення; Концепція підвищення рівня хімічної безпеки; Заходи профілактики щодо

запобігання аварій на ХНО; Загальні вимоги безпеки на ХНО; Паспорт безпеки на хімічну речовину. Сертифікат безпеки матеріалу.

Змістовний модуль 2: Нормативно-правова база хімічної безпеки та символи експрес-інформації

Тема 2. 1 Практична робота з правовими та нормативними документами, що регламентують хімічну безпеку: Загальні положення (правові та нормативні документи); Завдання: Складання «Термінологічного словника – хімічна безпека»; Завдання: Розробка документів чергового диспетчера ХНО».

Тема 2. 2 Експрес-оцінка впливу небезпечних хімічних речовин на місці аварії: Загальні положення методики; Картка експрес-інформації про НХР: Інформаційна табличка; Міжнародний код HAZ; Алгоритм виконання лабораторної роботи.

Модуль 2. Прогнозування та захист від хімічних небезпек Змістовний модуль 3: Прогнозування та контроль хімічних небезпек

Тема 3. 1 Прогнозування масштабів і наслідків хімічних надзвичайних ситуацій: Загальні положення з питань прогнозування; Довгострокове (оперативне) прогнозування; Аварійне прогнозування; Зона хімічного забруднення та її основні параметри; Критерії класифікації адміністративно-територіальних одиниць і хімічно небезпечних об'єктів; Порядок нанесення зон зараження НХР на топографічні карти і плани (схеми) місцевості.

Тема 3. 2 Фізико-хімічна експертиза і хімічний контроль: Фізико-хімічна експертиза як фактор хімічної безпеки; Складові обставини які підлягають хімічному контролю; Організація і зміст хімічного контролю.

Тема 3. 3 Практична робота з приладами хімічного контролю: Загальні положення (способи, засоби та методи визначення хімічних речовин); Будова, призначення, та принцип роботи з ВПХР; Методика визначення НХР; Практичні дії за завданням лабораторної роботи.

Тема 3. 4 Прогнозування та оцінка наслідків можливих аварій з виливом (викидом) небезпечних хімічних речовин: Загальні положення (методика прогнозування); Довгострокове прогнозування; Аварійне прогнозування; Практичні дії за завданням лабораторної роботи.

Змістовний модуль 4: Захист від хімічних небезпек

Тема 4. 1 Захист від впливу небезпечних хімічних речовин в різних умовах життєдіяльності людини: Хімічний захист та загальні заходи безпеки; Організація захисту населення від небезпечних хімічних речовин; Підготовка населення до захисту від НХР та правила поведінки людей в зоні хімічного забруднення; Заходи та способи протихімічного захисту (ПЗХ).

Тема 4. 2 Бойові отруйні речовини, їх характеристика та захист від них: Поняття «хімічна зброя», «отруйні речовини»; Класифікація отруйних речовин; Характеристика отруйних речовин; Бінарна зброя; Фітотоксини; Групи токсинів; Захист від бойових отруйних речовин.

Тема 4. 3 Засоби захисту від впливу небезпечних хімічних та бойових отруйних речовин: Засоби захисту органів дихання; Засоби захисту шкіри; Захисні мазі, пасти, креми, очисники; Медичні засоби індивідуального захисту; Правила використання індивідуальних

	засобів захисту від небезпечних хімічних речовин.
Види занять	Лекційні, лабораторні та самостійні заняття
Методи навчання	Словесні: лекція, пояснення, консультації; Наочні: демонстрація, ілюстрація; Практичні: лабораторна робота; самостійна робота
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Дисципліни: «Безпека життєдіяльності», «Загальна та неорганічна хімія», «Органічна хімія», «Фізика», «Вища математика» і є передумовою для вивчення дисциплін: «Основи радіаційної безпеки», «Захист в надзвичайних ситуаціях», «Пожежна безпека», «Основи гігієни праці та виробничої санітарії», «Екологічна безпека підприємств».
Інформаційне забезпечення з фонду та репозитарію ДВНЗ УДХТУ	1. Кодекс цивільного захисту України №5404 – VI. 2. Розпорядження Кабінету Міністрів України №1571-р від 17.12.2008 р. Концепція підвищення рівня хімічної безпеки. 3. Методика прогнозування наслідків вилливу (викиду) небезпечних хімічних речовин під час аварій на хімічно небезпечних об'єктах і транспорті - наказ МВС України №1000 від 29.11.2018 р., зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.05.2020 р. за № 440/34723 4. Маршалл В. Основные опасности химических производств / В. Маршалл – М.: Мир, 1989. – 672 с. 5. Александров В. Н., Емельянов В. И. Отравляющие вещества. – М.: Воениздат, 1990. – 270 с.
Поточний та семестровий контроль	Тестування за темами лекційного курсу, звіти з лабораторних робіт, виконання розрахункової роботи, диф. залік
Електронний ресурс дисципліни	http://do.udhtu.edu.ua/moodle/course/index.php?categoryid=19